

NÁŠ BOH JE ÚZASNÝ

100
FASCINUJÍCICH
ZAMYSLENÍ
O BOHU
A VEDE

LOUIE GIGLIO

S TAMOU FORTNEROVOU

ILUSTROVALA NICOLA ANDERSONOVÁ

OBSAH

Úvod	4	23. Medu-medu... medulienka?	50
1. Je to tu tak akurát	6	24. Čo ak to tak nie je?	52
2. To nie je možné!	8	25. Život vo vesmíre	54
3. Dokonalé šťastie	10	26. Slnko či dážď	56
4. Keď príde búrka	12	27. Dobré ovocie	58
5. Semená plávajú, lietajú a vybuchujú!	14	28. Úchvatný mravčiar	60
6. Prečo je obloha modrá?	16	29. Kolo, kolo mlynské	62
7. Úprimná modlitba	18	30. Neuveriteľné!	64
8. Aj slony štikútajú!	20	31. Tvoje nové ja	66
9. Nad Slnko jasnejší	22	32. Bráň sa!	68
10. Domov, sladký domov	24	33. Magnetosféra prichádza!	70
11. O-o-ozón	26	34. Robiť to, čo robia ostatní	72
12. Mesiačik veľký, zlatistý	28	35. Jeden jediný	74
13. Zachovaj si chladnú hlavu!	30	36. Nechty, nechťíky	76
14. Ponor sa!	32	37. Ide o reklamu	78
15. Ten sa ale vyfarbil!	34	38. Poslanie svetlíť	80
16. Si v pohybe!	36	39. Pevná zem pod nohami?	82
17. Privoňaj si k ružiam	38	40. Radostné čvirikanie	84
18. Najlepší liek	40	41. Ľavá, pravá... ľavá?	86
19. Jar, leto, jeseň a zima	42	42. Tajfúny, hurikány a cyklóny... Ach jaj!	88
20. To je sila!	44	43. Do extrémov!	90
21. Pôvabný jed	46	44. Maličkosti	92
22. Za horami, za dolami... z dúhy?	48	45. Chce to svetlo!	94
		46. Premena jednej hviezdy	96
		47. Na stope	98

48. Nedaj sa oklamať!	100	76. Aspoň jeden sniček	156
49. Prepáčte!	102	77. Plesk a čľup	158
50. Slepý ako... dáždovka?	104	78. Vesmírne preteky	160
51. Oros ma!	106	79. Nevidíš ma!	162
52. Bližšie, ako si myslíš	108	80. Buď iskrou!	164
53. Padám odtiaľto!	110	81. Aaaaaaaaaa	166
54. Na zdravie!	112	82. Cesta okolo Slnka	168
55. Halóóóóóóó!	114	83. Navždy priatelia	170
56. Odkiaľ to vedia?	116	84. Veľký neporiadok	172
57. Korenie života	118	85. Od koho sa učíš?	174
58. Drží ako lepidlo	120	86. Bumbarasa- -bum-bum-bum	176
59. Skrytá krása	122	87. To je hračka	178
60. Keď dochádza palivo	124	88. Staré sa obnoví	180
61. Pavúčí večierok	126	89. Pozri sa na oblohu	182
62. Veľavravné obočie	128	90. Všetko, čo potrebuješ	184
63. Sme v tom spolu	130	91. Ako sa topia kamene aj srdcia	186
64. Zrkadielko, zrkadielko... zo soli?	132	92. Koľko je hodín?	188
65. Ach, tolko možností!	134	93. Mikróby útočia!	190
66. Vždy je čo skúmať!	136	94. To je sila!	192
67. V jednom okamihu	138	95. Neohrňaj nos!	194
68. Niečo ti poviem	140	96. Vyhrievaj sa na slniečku	196
69. Tolko farieb!	142	97. Moc krvi	198
70. Od začiatku do konca	144	98. Klaun hrdina	200
71. Si smädný?	146	99. Rieka života	202
72. Tomu sa hovorí sila!	148	100. Nespi!	204
73. Ružové jazero	150		
74. Kde je tvoj poklad?	152		
75. Deň a noc	154		
		Register pojmov	206

ÚVOD

Ahoj, kamarát,

volám sa Louie a som pastor. Možno ma už poznáš z predchádzajúcej knižky pre deti s názvom *Neopísateľný* a možno ti rodičia kúpili túto knihu preto, lebo sa podobne ako ja chceš viac dozvedieť o Bohu a jeho úžasných dielach.

Vieš, čo ma na tom všetkom fascinuje najviac? To, že Boha nemožno nikdy dokonale spoznať. On nemá hraníc, takže vždy je na ňom čo objaviť! Preto vedci, astronómovia, lekári a výskumníci odhaľujú stále nové fakty o jeho stvorení – jednak v hĺbkach vesmíru a jednak vo svete okolo nás. Napríklad to, ako je možné, že niektoré predmety v tme svietia. Alebo to, že existuje hviezda Rigel, takzvaný modrý velobor. Alebo to, prečo je bladhaund taký výnimočný stopár.

Táto kniha, podobne ako *Neopísateľný*, obsahuje 100 zamyslení, z ktorých každé sa zameriava na nejakú jedinečnú a fascinujúcu vec, ktorú Boh stvoril. Božie slovo, Biblia, hovorí, že Boha síce očami nevidíme, ale to, aký je, zisťujeme pozorovaním a skúmaním toho, čo stvoril (Rimanom 1, 20). To znamená, že celé stvorenie – od vzdialených hviezd, ktoré zachytí iba najsilnejší ďalekohľad, až po najmenšie bunky na nechte tvojho malíčka na nohe – hovorí o Bohu.

Myslím si, že Boh má radosť, keď sa ho snažíme spoznávať a skúmať to, čo stvoril. Dúfam, že moje zamyslenia ti v tom pomôžu. Na túto cestu som si pozval zopár dobrých kamarátov, ktorých si možno ešte pamätáš z knihy *Neopísateľný*. Je to šesť detí, ktoré vyrastajú a učia sa rovnako ako ty: Evyn, Raz, Norah, Joshua, Clarke a Adelynn.

Každý deň si prečítame o inej časti Božieho stvorenia, budeme žasnúť nad vedeckými faktmi, hovoriť s Bohom v modlitbe a osvojovať si poznatky, ktoré nám naplnia srdiečka aj hlavičky.

Ak ťa niektorá časť stvorenia zaujíma viac, pokojne preskoč na konkrétnu kapitolu. Budeme sa venovať týmto štyrom hlavným témam:

 Vesmíru: strany 6, 22, 28, 36, 54, 74, 80, 96, 108, 124, 136, 148, 154, 160, 168, 178, 188

 Zemi: strany 12, 14, 16, 26, 32, 38, 42, 44, 48, 56, 58, 62, 68, 70, 82, 88, 90, 92, 94, 100, 106, 114, 118, 122, 132, 142, 144, 150, 158, 164, 172, 176, 182, 184, 186, 192, 196, 202

 Zvieratám: strany 10, 18, 24, 34, 46, 52, 60, 72, 78, 84, 98, 104, 110, 116, 120, 126, 130, 134, 140, 146, 152, 162, 170, 174, 180, 194, 200, 204

 Ludskému telu: strany 8, 20, 30, 40, 50, 64, 66, 76, 86, 102, 112, 128, 138, 156, 166, 190, 198

Pri čítaní pamätaj na to, že Boh, ktorý ťa stvoril a vie o tebe všetko, ťa pozýva, aby si ho lepšie spoznal. Som rád, že si sa so mnou vydal na cestu spoznávania Stvoriteľa, ktorý má pre teba pripravených mnoho prekvapení.

Uži si toto dobrodružstvo!

Louie

JE TO TU TAK AKURÁT

A ktovie, či si neprišla práve preto ku kráľovskej hodnosti, aby si bola naporúdzi na takýto čas?

— ESTER 4, 14

Určite poznáš príbeh o Zlatovláske a troch medvedoch. Kým boli medveď s medvedicou a medvediatom na prechádzke, Zlatovláska všetkým trom odjedla z kaše, posedela si na ich stoličkách a poležala v posteliach, kým nenašla tú, ktorá bola „tak akurát“. Zlatovláske by sa zišlo naučiť sa čo-to o slušnom správaní, ale musím uznať, že je niečo na tom, keď nájdeš vec, ktorá je „tak akurát“. Ako napríklad naša Zem, ktorá sa nachádza na tom najvhodnejšom mieste pre život. Vedci to miesto nazývajú *Zlatovláskinou*

zónou alebo – pre tých z vás, ktorí to s vedou myslíte vážne – obývateľnou zónou. Zem nie je ani príliš blízko pri Slnku (takže ju nespáli na uhol!), ani príliš ďaleko od neho (ináč by z nej bol veľký guľatý nanuk).

Boh našiel v obrovskom vesmíre pre Zem to správne miesto. A vieš čo? Rovnako starostlivo vybral správne miesto každému človeku. Napríklad kráľovnej Ester určil miesto v paláci, vďaka čomu zachránila svoj ľud. Tento úžasný príbeh nájdeš v biblickej Knihe Ester.

Pri pohľade na hviezdy na oblohe – alebo 7,6 miliardy ľudí na Zemi – môžeš mať pocit, že si malý či dokonca bezvýznamný. Zapamätaj si však jedno: Boh, ktorý stvoril celý svet, si ťa vyvolil a určil ti správne miesto, na ktorom máš v jeho kráľovstve zohrať dôležitú úlohu. Áno, možno si malý, ale pre Kráľa vesmíru máš neopísateľnú hodnotu. On ťa tu chcel mať. Nie je to úžasné?

Drahý Bože, keď sa začnem cítiť malý alebo bezvýznamný, pripomeň mi, že si ma stvoril správne a vyvolil si si ma, aby som bol tvoj.

ÚŽASNÉ!

Existuje 15 rôznych „Zlatovláskiných“ faktorov, ktoré robia z našej Zeme dokonalé miesto pre život. Tieto faktory zahŕňajú napríklad množstvo vody na Zemi, príťažlivosť Mesiaca, naše miesto v Mliečnej ceste a iné. Niektorí astronómovia tvrdia, že šanca, že niekde vo vesmíre existuje iná planéta podobná tej našej, je približne jedna k 700 triliónom – alebo jedna k 700 000 000 000 000 000 000!

TO NIĚ JE MOŹNÉ!

On stvoril nebo i zem,
more a všetko, čo je v ňom.

— ŽALM 146, 6

Prvý verš Biblie (Genezis 1, 1) hovorí, že na počiatku, prv ako existovala Zem, ľudia alebo hviezdna obloha, tu bol Boh. Ten istý a nasledujúci verš tvrdia, že Boh stvoril nebo a Zem... a život! Všetko, čo vidíme, je výsledkom

DOKONALÉ ŠŤASTIE

**Buďte spokojní s tým, čo máte. Ved' on sám povedal:
„Nezanechám ťa, ani neopustím.“**

— LIST HEBREJOM 13, 5

Iba máločo dokáže upokojiť tak ako mačacie pradenie. Tento zvuk je však malou záhadou, keďže vedci doteraz nechápu, ako a prečo mačky pradú. Väčšina z nás si myslí, že to robia, keď sú šťastné a spokojné. A je to pravda. Na pradenie však majú aj iné dôvody. Mačka pradie hneď po tom, čo sa jej narodila

mačiatka. Vibrácie jej pradenia totiž mačiatkam, ktorým sa očká otvárajú až niekoľko dní po narodení, pomáhajú nájsť mamino mliečko. Mačky pradú aj vtedy, keď sú nervózne alebo ich niečo bolí. Vedci sa domnievajú, že pradenie mačky upokojuje a dokonca im pomáha rýchlejšie sa zotaviť zo zranení.

Každá mačka pradie jedinečným spôsobom. Niektoré vydávajú akési jemné škvrkanie, iné pripomínajú zvuk štartujúceho motora. Nech už je jeho príčina akákoľvek, pradenie sa stalo symbolom pocitu šťastia a spokojnosti.

Apoštol Pavol vyhlásil, že odhalil tajomstvo šťastia a spokojnosti, ktoré nezávisí od okolností. V čom spočíva? V spoliehaní sa na Ježiša (Filipanom 4, 12 – 13). Pavol sa spoliehal na Ježiša, že mu dá všetko, čo bude potrebovať. Aj ty sa môžeš naňho spoľahnúť! To neznamena, že budeš vždy šťastný ako blcha, ale môžeš si byť istý, že Boh ti každý deň dá svoje požehnanie, aj keď si to možno hneď neuvedomíš. Dokonca aj v tých najhorších dňoch máš pri sebe Boha, ktorý ťa nikdy neopustí a sľubuje, že sa o teba postará. A to už je dobrý dôvod spokojne priať!

Pane, otvor mi oči, aby som videl všetky dôvody, pre ktoré môžem byť šťastný a spokojný. Daj, nech ti za ne ďakujem a chválím ťa.

ÚŽASNÉ!

Mačka domáca nie je jedinou mačkou, ktorá pradie. Pradú aj mačkovité šelmy ako rys, gepard alebo puma. Ale mačkovité šelmy, ktoré revú (ako lev, tiger, leopard a jaguár), nepradú. Má to na svedomí kostička v hrdle, ktorá je u pradúcich mačiek úplne skostnatená, kým u revúcich iba čiastočne.

Puma americká

KEĎ PRÍDE BÚRKA

**Daždu stanovil poriadok a blesku
s hromom určil cestu.**

— JÓB 28, 26 (ekum. prekl.)

Skuvíňajúci vietor, bičujúci dážď, duniaci hrom a obloha pretínaná bleskami. Čo je to? No predsa búrka!

Z vedeckého hľadiska je búrkou každé vážne narušenie zemskej atmosféry. Poznáme krupobitie, veterné, snehové búrky a dokonca aj prašné búrky, ale najbežnejšie sú búrky s bleskami a hromami. Sprevdzajú ich aj temné

ÚŽASNÉ!

mračná, hustý dážď a silný vietor. Dochádza k nim vtedy, keď horúci vlhký vzduch stúpa nahor, kde sa stretáva s chladnejším vzduchom. Ochladzovaním teplého vzduchu vznikajú oblaky, dážď a blesky. Zároveň studený vzduch klesá k zemi, čím vyvoláva silný vietor. Na Zemi vznikne každý deň okolo 1 800 takýchto búrok! A to sme nerátali všetky ostatné druhy búrok. Búrky sprevádzané bleskami, hustým snežením alebo prachom bývajú prudké, často nebezpečné a jednoznačne desivé.

Nemusíš sa ich však báť. Ježiš totiž o búrkach čo-to vie. Raz dokonca chodil po rozbúrenom mori a prechádzal sa po prudkých vlnách (Matúš 14, 22 – 23). Inokedy si cez búрку pospal, teda až kým ho nezobudili učenici. Potom búrke pohrozil a ona sa upokojila (Marek 4, 35 – 41). V živote ťa postretnú rôzne búrky – také s bleskami, búrky medzi kamarátmi, búrky v rodine a dokonca aj búrky viery. Nezabudni však, že Ježiš je pripravený prejsť nimi s tebou. Pros ho teda o pomoc. On bude s tebou od chvíle, čo na oblohe zazrieš prvý mráčik, až dotedy, kým znovu nevyjde slnko.

Keď prídu búrky – či už na oblohe, medzi ľuďmi okolo mňa, alebo v mojom srdci –, pomôž mi, Pane, pamätať na to, že si pri mne a že si väčší než akákoľvek búrka!

Jazero Maracaibo

V okolí jazera Maracaibo vo Venezuele sa búrka nekončí takmer nikdy! Približne 300 dní v roku pretne oblohu priemerne až 28 bleskov za minútu a niekedy dokonca až 3 600 výbojov za hodinu, čo znamená jeden blesk každú sekundu! Táto búrka, nazývaná Catatumbské blýskanie, je taká silná, že ju vidno až z diaľky 400 kilometrov.

5

SEMENÁ PLÁVAJÚ, LIETAJÚ A VYBUCHUJÚ!

Rozsievajte spravodlivosť, žnite podľa lásky.

— OZEÁŠ 10, 12 (Botekov prekl.)

Keďže rastliny nevedia chodiť, Boh ich obdaril jedinečnými možnosťami, ako šíriť svoje semená. Napríklad ich pozobú vtáky, ktoré ich potom... hm... „vyložia“ niekde inde. Niektoré semená sa prilepia zvieratám na srst a na inom mieste odpadnú. Existujú však aj rastliny, ktoré sú pri rozširovaní svojich semien o niečo kreatívnejšie.

Napríklad kokosový orech je v skutočnosti obrovské semeno, ktoré dokáže plávať! Vďaka tomu sa kokosu podarilo na morských vlnách rozšíriť na

ostrovky po celom svete. Iné semenka, ako napríklad tie z púpav alebo „vrtulky“ z javora, rozprestrú krídla a odletia. A taký tekvičník striekavý sa naplní tekutinou, od toho tlaku praskne a vystrekne svoje semená do vzdialenosti 3 až 6 metrov. Najpôsobivejší – a zrejme aj najnebezpečnejší – je strom s latinským názvom *Hura crepitans*, známy aj ako dynamitový strom, ktorého semená sú ako tikajúce bomby. Keď sú zrelé, *explodujú* a vyletia rýchlosťou až 240 kilometrov za hodinu. Tento jav sprevádza zvuk pripomínajúci výstrel z pušky.

Boh bol s rastlinami a ich semenami veľmi tvorivý. A chce, aby si aj ty okolo seba širil jeden druh semienok: a to semenka láskavosti. Byť láskavý znamená viac než len sa usmievať. Byť láskavý k spolužiakovi, z ktorého si ostatní uťahujú, alebo k človeku, ktorý je iný ako ty, si vyžaduje odvahu. A byť láskavý, keď si unavený alebo keď sa ostatní k tebe správajú nepríjemne, to už chce silu. Keď však zaseješ semienko láskavosti, ono bude rásť... a šíriť sa! Keď sa k niekomu zachováš láskavo, povzbudíš ho tým k tomu, aby sa aj on správal láskavo k iným ľuďom, ktorých to povzbudí byť láskavými k ďalším ľuďom, a tak ďalej. Tak do toho – rozhod' dnes okolo seba zopár semienok láskavosti!

*Pane, zasej do môjho srdca semienko láskavosti
a daj, nech rastie, aby som sa oň mohol deliť
s každým, koho stretnem.*

ÚŽASNÉ!

Dynamitový strom je známy aj ako „strom, na ktorý nelezú opice“, pretože jeho kmeň je posiaty ostrňami. Jeho miazga spôsobuje nepríjemné vyrážky a dokonca dočasnú slepotu, preto sa v minulosti používala pri výrobe otrávených šípok a hrotov šípov! Tento strom by si v záhrade určite nechcel mať.

PREČO JE OBLOHA MODRÁ?

Na počiatku stvoril Boh nebo.

— GENEZIS 1, 1

Už si sa niekedy pýtal, prečo je obloha modrá? Pokojne by predsa mohla byť fialová alebo zelená, alebo mať pekný odtieň indigovej. (Aká je vlastne *indigová*?) Obloha však v skutočnosti nie je modrá, to len my ju takú vidíme.

Slnčné svetlo je v podstate zložené zo všetkých farieb dúhy. Svetlo sa šíri v podobe vln. Niektoré farby svetla sa šíria v kratších vlnách, iné v dlhších. Svetlo sa šíri aj priamočiario, až kým do niečoho nenarazí – napríklad do molekúl vzduchu, prachových častíc alebo vodných pár

v atmosfére Zeme. Keďže červená, oranžová a žltá zložka slnečného svetla majú dlhšie vlny, atmosférou prejdú viac-menej bez toho, aby do niečoho narazili. Modré a fialové vlny sú však kratšie, takže často do niečoho narážajú a rozptyľujú sa. A keďže naše oči nie sú také citlivé na fialovú farbu, vidíme predovšetkým modrú. Preto sa nám obloha javí modrá.

Vďaka vede a technológiám dokážeme odpovedať aj na také náročné otázky, ako je napríklad tá, prečo je obloha modrá. Rozumieme tiež vlnovým dĺžkam svetla a zloženiu atmosféry. Na *všetko* však odpovedať nedokážeme. Niekedy sa skrátka musíme zastaviť a povedať: „Fíha, za tým musí byť Boh!“ Obloha je modrá, tráva je zelená, ty si, aký si, a ja som, aký som, pretože... to takto stvoril Boh!

Drahý Bože, daj, aby som sa vedel zastaviť, všimnúť si modrú oblohu a povedať: „Úžasné, toto stvoril Boh!“

ÚŽASNÉ!

Obloha nie je vždy modrá. Pri západe a východe slnka sa farbí do krásnych odtieňov oranžovej, červenej, ružovej a purpurovej. Je to spôsobené tým, že keď je slnko nízko na oblohe, jeho svetlo prechádza hrubšou atmosférou. Krátke modré vlny sa rozptyľia ešte viac, takže ich nakoniec nevidíš a vnímaš dlhšie vlny červeného a oranžového svetla.

ÚPRIMNÁ MODLITBA

Vy sa budete modliť takto:

Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje.

— MATÚŠ 6, 9

Možno si už videl na konáriku tento zbožne vyzerajúci hmyz so zloženými prednými nožičkami, ktorý sa zdanlivo modlí. Modlivka sa však v skutočnosti nemodlí, ale trepezlivo striehne na korisť. Je maskovaným predátorom, ktorý dokonale splýva s listami a vetvičkami. Keď sa k nej priblíži nejaký hmyz, urobí bleskurýchly pohyb, ktorý by jej závidel aj nindža. Dokáže

ÚŽASNÉ!

sa dokonca otočiť vo vzduchu a pristáť priamo na svojej koristi! Uchopí ju a stisne silnými prednými nožičkami, ktoré sú ukončené zúbkami, a začne ju požíerať od hlavy. *Uf, no teda!* Nie si rád, že modlivka je príliš malá na to, aby nás mohla považovať za chutný obed?

Modlivka vyzerá, akoby sa modlila, pretože ju tak Boh stvoril. Teba však nestvoril na to, aby si predstieral, že sa modlíš. Stvoril ťa na to, aby si sa modlil naozaj, opravdivo. V šiestej kapitole Evanjelia podľa Matúša nás Ježiš učí modliť sa:

Otče náš, ktorý si na nebesiach,
posväť sa meno tvoje,
príď kráľovstvo tvoje,
buď vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi.
Chlieb náš každodenný daj nám dnes
a odpusť nám naše viny,
ako i my odpúšťame svojim vinníkom.
A neuveď nás do pokušenia,
ale zbav nás zlého (verše 9 – 13).

Modliť sa nie je ťažké ani komplikované, nepotrebuješ na to žiadne nindžovské pohyby. Modliť sa znamená zamerať sa na to, kto Boh je a čo robí, hovoriť mu, čo potrebuješ, a počúvať, čo ti odpovedá. A on vždy odpovedá.

Boh slúbil, že vždy počúva naše modlitby (Prvý Jánov list 5, 14 – 15). Záleží mu na tom, čo potrebuješ a čo je pre teba dôležité. A keď sa tvoje modlitby zhodujú s tým, čo chce pre teba on, stanú sa neuveriteľné veci! Chceš dôkaz? Začni si viesť modlitbový denník, do ktorého si zapíšeš, za čo si sa modlil. Potom si všímaj, ako ti Boh odpovie!

Pane, ďakujem ti za dar modlitby a za to, že ma vždy počúvaš.